

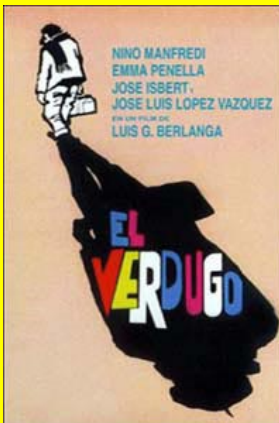

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

<http://www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/elverdugo.html>

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Declaració Universal dels Drets Humans

**Declaració Universal
dels Drets Humans**

El verdugo

Any: 1963.

Durada: 87'.

Direcció: Luis García Berlanga.

País: Espanya.

Edat: Totes les edats.

Argument: Un home que treballa en una funerària, a causa de la seva feina té problemes per trobar parella. Coneix la Carmen, filla d'un botxí, que també té problemes amb els homes a causa de l'ofici del seu pare. Al final es casen, però per tal de poder tenir un pis ell s'ha de comprometre a seguir l'ofici del seu sogre.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 3, 5, 16, 17, 22, 23, 25.

Temes: Pena de mort, dret a un habitatge digne, desnonaments, dret al treball.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- És legítima, l'aplicació de la pena de mort?
- Què estem disposats a fer, per tal de poder accedir a un habitatge o a d'altres drets bàsics? Quins són els nostres límits?
- Al llarg de la pel·lícula, tothom rebutja el botxí, però no tothom rebutja la pena de mort. Fins a quin punt aquesta visió és coherent?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- L'article 3 de la Declaració Universal dels Drets Humans proclama el dret a la vida, però ni aquest ni cap altre article diuen res sobre la pena de mort. És contradictori? Quina explicació pot tenir?
- El que sí prohibeix rotundament la Declaració Universal és la tortura. La pena de mort té també components de tortura? En cas afirmatiu, quins?
- Un argument que es fa servir per defensar la pena de mort, dictada sobretot en casos d'assassinats, és el seu efecte dissuasiu sobre altres potencials homicides o assassins. Si fos cert (no està clar que sigui així), això justificaria el seu ús?
- La pel·lícula està ambientada a principis dels anys seixanta del segle XX, durant la dictadura del General Franco. Quina imatge dona de l'Espanya d'aquella època?
- Es va presentar al Festival de Venècia de 1963, al setembre. Poc abans, el 18 d'agost del mateix any havien estat executats amb garrot (com el de la pel·lícula) els anarquistes Francisco Granados i Joaquín Delgado, després de ser torturats i en un judici sense cap garantia. I el 20 d'abril del mateix any, després d'haver sigut condemnat a mort en un judici també sense garanties, havia mort afusellat el comunista Julián Grimau. De fet, després de la Guerra Civil espanyola la pena de mort es va fer servir de forma molt abusiva. Saber tot això canvia l'opinió sobre la pel·lícula? És una pel·lícula de denúncia, política?

- Un botxí com l'Amadeo va executar els anarquistes Francisco Granados i Joaquín Delgado; l'Amadeo com a mínim s'hauria hagut de preocupar de si els condemnats que executava havien tingut judicis justos?
- El febrer de 1964 es va estrenar a Espanya la pel·lícula, amb alguns fragments censurats (a més, el director, Berlanga, no va poder tornar a rodar a Espanya fins el 1967). Per què les dictadures utilitzen tant la censura? I les democràcies, no la fan servir mai o de vegades també?
- La pel·lícula té escenes molt còmiques: és una bona estratègia per tal de presentar un tema tan dramàtic com la pena de mort?
- Qui i en quin moment de la pel·lícula fa l'alegat més clar en contra de la pena de mort?
- En diferents moments Carmen li diu a José Luis que faci el que vulgui, i tot seguit afegeix "però pensa en el nen..." Li està dient realment que faci el que vulgui?
- L'Amadeo és una mala persona? Com se'l podria definir?
- Coneixes altres pel·lícules sobre la pena de mort? Compara-les.
- El Verdugo està considerada una de les millors pel·lícules del cinema espanyol. Comparteixes aquest criteri?
- La pel·lícula es va rodar en blanc i negre. Hauria sortit més contundent en color, o al revés?
- Diàlegs de la pel·lícula per comentar

José Luis: No ho faré més, no ho faré més! / Amadeo: Això mateix vaig dir jo la primera vegada!

Amadeo: Em fan riure els que diuen que el garrot és inhumà. Que és millor la guillotina? Vostè creu que es pot enterrar un home esbocinat? / José Luis: No, jo d'això no hi entenc. / A: I què em diu dels americans. La cadira elèctrica són milers de volts. Els deixa negres, socarrimats. A veure on és la humanitat de la cadira! / JL: Jo crec que la gent ha de morir en el seu llit. Oi? / A: Naturalment, però si existeix la pena de mort, algú ha d'aplicar-la.

● Altres textos per comentar

"[La pel·lícula és] un dels més grans atacs infundats que mai s'han fet contra Espanya, un pamflet polític increïble, no contra el règim, sinó contra tota una societat". Alfredo Sánchez Bella, ambaixador espanyol a Roma quan es va presentar *El verdugo* al Festival de Venècia el 1963.

"Que el protagonista de la meua pel·lícula acabi exercint l'ofici de botxí és el de menys, l'elecció d'aquest ofici pertany a l'anècdota, a l'afany de buscar certa singularitat. L'important en la història és, segons el meu parer, la facilitat amb què l'home contemporani acaba cedint als condicionaments socials, s'empassi inconscientment -o potser no- els elementals esquers que les circumstàncies li presenten i quedi així, subjecte a les urpes d'un estat de vida que no és el que íntimament hauria desitjat." Luis García Berlanga

"En la nostra societat actual el cinema ha de ser un revulsiu. Cal inquietar i esperonar la gent." Luis García Berlanga (1957)

"Quan a Berlanga se li retreu la seva mandra, ensenya un armari de casa seva amb més de 30 guions no autoritzats per la censura." Àngel Gonzalvo Vallespí (IES Piràmide Huesca)

"Berlanga no és comunista, és molt pitjor: és un mal espanyol." Francisco Franco

"Amnistia Internacional considera que la pena de mort és un càstig inhumà i innecessari, que suposa una violació de dos drets humans fonamentals: el dret a la vida i el dret de tota persona a no ser sotmesa a penes cruels, inhumanes o degradants. La pena de mort és discriminatòria i sovint s'utilitza de forma desproporcionada contra les persones econòmicament desfavorides, les minories i els membres de comunitats racials, ètniques o religioses." Amnistia Internacional

"Malgrat la clara prohibició de la tortura, Amnistia Internacional registra habitualment casos de persones condemnades a mort o executades després d'haver estat declarades culpables sobre la base de 'confessions' obtingudes amb tortura. Especialment preocupant és la tortura sota custòdia, que és una pràctica generalitzada en la majoria de les regions del món." Amnistia Internacional

-A la fitxa de [La viuda de Saint-Pierre](#) hi ha suggeriments que també poden ser útils a l'hora de treballar sobre la pena de mort.

-També es poden trobar diferents informacions i recursos sobre la pena de mort a la [classificació temàtica de recursos disponibles \(apartat sobre la pena de mort\)](#).

-Informació sobre la pena de mort en l'actualitat: <http://www.es.amnesty.org/temas/pena-de-muerte/>

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

■ [Pel·lícules sobre la pena de mort](#)